

LLIBERTAT

Periòdic comarcal d'esquerra republicana • Any II núm. 18 • Hospitalet 5 de gener 1930

Per una escola d'Arts i Oficis

Una de les coses que hauria de merèixer més l'atenció de les corporacions oficials, en l'aspecte cultural, és l'ensenyament post-escolar, que malauradament tan descuidat es té, privant a les joves promocions d'ampliar llurs coneixements i encarrilar dignament la seva vida.

En parlar de l'ensenyament post-escolar no em vull pas referir a les classes d'adultes que funcionen en les escoles primàries de l'Estat. Els que tenen la sagrada missió de vetllar per la instrucció dels ciutadans, creuen que així queda complerta tota llur missió, quan en realitat les classes d'adultes no són més que un complement de la primera ensenyança, complement que es fa necessari, precisament, perquè l'ensenyança oficial és deficientíssima.

L'ensenyament post-escolar és el que ha d'anar dirigit principalment a fer bons operaris en tots els rams, amb una preparació tècnica que sols poden trobar en escoles d'Arts i Oficis degudament instal·lades i amb professorat competent.

En les ciutats i viles eminentment industrials no hi haurien de manca centres d'ensenyament d'aquesta classe i s'evitaria el que hi hagi tanta gent que sols serveixen per una feina: la de peó.

Fetes aquestes consideracions, entrarem en el cas concret d'Hospitalet, ciutat genuïnament industrial, amb una immensa majoria de població obrera, en la que no hi manca una bona part de joves que senten fretura de saber i perfeccionar-se, el que no poden fer, si no hi esmercen una quantitat de temps considerable per traslladar-se a la capital, a més de les despeses de viatges. Doncs bé, tot i aquests inconvenients per la gent humil, hi ha molts joves obrers d'Hospitalet que van a classe en Escoles d'Arts i Oficis de Barcelona. I això succeeix mentre el nostre Ajuntament ha votat un emprèstic per obres generals i anteriorment el de la Dictadura, s'hi havia gastat també quatre milions de pessetes.

A mi em fa pena—i en deu fer a molta gent—el fet de que la nostra Corporació Municipal, en la que hi ha algú que pretén ésser un home a la moderna, visqui tranquil·la i satisfeta, pensant complir amb el seu deure, pagant locals per escoles nacionals i municipals (tolt poques), totes elles de primera ensenyança. I em fa pena, perquè és vergonyós que en el

nou projecte d'obres, no n'hi hem vist ni una sola que vagi destinada a fins culturals, continuant d'aquesta manera el precedent establert per l'Ajuntament de la dictadura.

Els nostres representants al Municipi sols somnien carrers asfaltats, clavegueres, places mercats, i obres d'urbanització en general, descuidant altres obres que per ésser més espirituals tenen una valor més gran i són més inajornables, encara que llur materialisme els faci veure el contrari. ¿No hauria valgut més en el nou projecte d'obres, prescindir d'alguna d'elles a canvi de construir un edifici per Escola d'Arts i Oficis? Una escola com la que voldriem nosaltres reportaria inegables beneficis als joves obrers, però al Municipi sols li ocasionaria despeses, i per això ningú no hi ha pensat, com tampoc ningú no ha tingut en compte que la classe treballadora és la que proporcionalment contribueix més a les càrregues del Municipi.

Si no fos que la finca Bori, que sembla que l'Estat vol retornar, ja hi ha hagut qui ha dit que podria utilitzar-se per un grup escolar o per un hospital, diria que aquella finca és la més indicada i la que reuneix millors condicions per establir-hi la futura Escola d'Arts i Oficis, i dic futura, perquè estic segur que Hospitalet, a no trigar, la tindrà, si, com és de suposar, la idea d'establir-la, troba un bon ressò entre la joventut obrera, que és la que ha de lluitar fins a aconseguir-la.

Deixant de banda la finca Bori, si l'Ajuntament volgués fer un més gran dispendi, té uns terrenys de la seva propietat, damunt de la via del ferrocarril de M. S. A., que per la seva situació, seria un lloc esplèndid per l'esmentada finalitat.

Deixo, però, pel que li correspongui, l'assenyalar el lloc que pogués ocupar la futura Escola d'Arts i Oficis d'Hospitalet, el que cal, per ara, és que l'Ajuntament s'interessés per una obra que tan honoraria a la nostra ciutat i als que la representen.

La idea està ja llançada. Si la joventut obrera d'Hospitalet la troba bona, que se la faci seva i lluiti amb entusiasme fins a obtenir que sigui una realitat, pel perfeccionament dels ciutadans i la dignificació de la classe treballadora.

JORDI ROCAFORT

Aquest número ha passat per la censura

ENCARA NO S'HA DIT COM ES VA DISTRIBUIR (SI S'HA FET) EL LLEGAT DE FRANCESC AUGER, PER OBRES DE CULTURA I BENEFICENCIA.

HEM CEDIT LA PARAULA ALS SENYORS GIMENEZ, ALCALDE DE LA DICTADURA, I A L'ACTUAL RECTOR DE LA PARROQUIA, QUE SON ELS UNICS QUE ENS HO PODEN DIR.

ES QUE NO HO SABEN O NO HO VOLEN DIR?

La por del bisturi

¿No heu observat la por instintiva, que moltes persones tenen al histuri?

Un cos malalt que pateix constantment, d'una manera penosa, dolorosa, però que no vol sentir ni parlar d'aquest instrument, que manejat per una mà un xic hàbil li extirparia i li curaria el mal.

Tot—diu—, tot, fins el patir sense treva ni mida abans que aquesta operació salvadora, triomfadora del mal que li mina tot el cos. Pegats, pomades, ventoses, fregues massatges de totes menes, de totes formes, de totes categories, licors, medicines, aixarops de varies marques, sí, tot això, però, d'incisió extirpadora i victoriosa mai, però mai.

I el malalt s'agruja, pas per pas, dia per dia. Microbis d'una virulència terrible acabarà amb aquesta vida que podent ésser forta i plena, és repugnant i llastimosa. Tot, sí, tot, fins morir, però del ditxós bisturi, ni parlar-ne.

Pobre malalt; quina pena, quina desgràcia, la cirurgia triomfaria del seu mal i ho rebutja—i això és pitjor—d'una manera radical, total.

Contempleu-lo: demacrat, defallit, aixafat. ¿Es possible que aquesta piltrafa sigui aquella bellesa física? ¿Pot ésser d'un cervell abans tan lluit aquesta negació estúpida i desesperant? Tanta grandesa ahir, tanta pobresa avui. Es mou dificultosamente, lentament. Vin perquè encara s'aguanta una força filla d'aquella copulència plètòrica de vitalitat.

Sols una imposició decidida, heroica, dels seus cuidadors poden salvar-lo.

L'operació ha de portar-se a cap, no hi ha més, si voleu salvar-lo, ja no és el malalt qui mana. Es deu a obligacions i responsabilitats concrets. I no es pot deixar morir. Amunt i bona feina...

SALVADOR FUSTE

L'optimisme i el pessimisme

Es presenten circumstàncies tan variables en la vida de l'individu considerat ja com a factor isolat, ja en l'existència del mateix formant part d'aquesta cosa abstracta que s'anomena societat, que continuament i inclòs per moviments anímics que es produeixen inconscientment, que són causa que l'home passi per situacions ben inversemblants; a voltes un fet qualsevol ens causa alegria, que pot manifestar-se sorollosament, manifestacions que corresponen a un ordre purament material, altres vegades aquesta alegria correspon a un ordre espiritual, per exemple la satisfacció que proporcionen les relacions familiars, o també la que es produeix en el triomf dels ideals; en altres ocasions les circumstàncies ens porten a un neguit, una desorientació, i també aquest neguit o aquesta desorientació responen a l'ordre material i a l'espiritual, les pèrdues sofertes amb ocasió del negoci poden servir d'exemple a la primera classe, la mort d'una persona estimada és l'exemple de la segona classe.

Heus aquí, doncs, definits i explicats aquests dos factors que encapçalen l'article, l'optimisme i el pessimisme. Aquests dos factors en la vida es barregen, i així del més franc optimisme es davalla al més negre pessimisme, i en el cas contrari d'aquest estat anímic pot pujar-se ràpidament al més obert optimisme; és talment com si l'un dels factors no pogués conviure sense l'altre, són dos factors fluctuants que no admeten el terme mig, no pot existir, ja que en cas d'exis-

tir, aquest nivell seria l'estat de perfecta felicitat, i la felicitat en la seva perfecció és un fenomen incompatible amb la naturalesa humana.

Aquests factors quan esdevenen estats anímics de l'individu considerat socialment, prenen una transcendència més elevada que en el cas de tractar-se de l'home en sí, o sia isolat, posem per cas les aspiracions dels ciutadans que componen una nació, la majoria dels quals senten i aspiren a posar en pràctica un ideal polític, i quan més arretat i ferm tenen l'optimisme, sia pel factor que es vulgui, fracassa el triomf del seu ideal, la davallada a l'estat anímic del pessimisme, és llavors imminent, perquè es basa tot en un fenomen natural, com un factor invencible de força estranya i considerable. Aquest xoc formidable de forces en lluita que representen els factors de l'optimisme i del pessimisme, socialment considerats, és una de les rodes principals de la gran maquinària de les nacions, ja que els Estats més forts, per la seva riquesa, per la seva cultura, etc., són aquells que han sabut regularitzar, moderadament, sense que es produïssin grans salts, el moviment natural dels dos factors esmentats; en canvi, les nacions més atressades, les que caminen a remolc de les potentes, en aquestes sempre ha predominat en la massa dels ciutadans o bé l'optimisme més desenfrenat o el més negre dels pessimismes, causant el desnivell sobtat d'aquestes forces, la seva penúria i el seu atar. Clar és que per combatre les davallades sobtades d'aquestes forces, socialment considerades, l'únic element moderador que pot frenar-les, el principal és el grau més o menys enlairat de cultura que posseïxin els ciutadans, i conseqüència d'aquest i complement del mateix seran les mides que prenguin els governants de la nació, per regularitzar les fluctuacions d'aquestes forces.

En conclusió: l'estat perfecte d'equilibri, no pot existir, emperò totes les mesures i energies de l'individu, a la meua manera d'entendre, han d'estar dirigides i dedicades a cercar la màxima perfecció, i tant l'home considerat per si sol, com formant part de la societat, serà tant i més perfecte en el primer cas, o l'Estat a què pertanyi en el segon cas, serà més potent, quan més es moderin aquestes davallades naturals que són causa del predominí d'un dels factors, optimisme o pessimisme.

M. TOLOSA MARTRET

Martorell, gener 1931.

Joffre ha mort...

Josep Joffre, el vencedor del Marne, el mariscal més bondadós i popular de França, ha mort.

Català del Rosselló, tenia per la nostra terra, com a germana de la seva, una gran veneració i un gran afecte.

Descansi en pau.